

Čiovo, samostanski sklop sv. Križa, pogled iz zraka

G/6

ČIOVO

SAMOSTAN SV. KRIŽA*

Na sjevernoj obali otoka Čiova, na predjelu zvanom *Zizmana Gniviza* (*Zismunae*) godine 1432. je s dopuštenjem dužda Francesca Foscarija, na temelju bule pape Eugena IV. osnovan novi samostan. Naime, trogirski dominikanac Nikola Milinović, došavši u dodir s reformiranom strujom reda tijekom boravka u Veneciji, potaknuo je Trogirane da od pape zatraže pristanak za utemeljenje samostana na osamljenoj strani Čiova. Istodobno su dužd F. Foscari i papa Eugen IV. odobrili i utemeljenje samostana franjevac opservanata, također na otoku Čiovu, pokraj špilje posvećene sv. Mariji Magdaleni i crkvice sv. Antuna Opata. Mletačke su gradske vlasti dominikancima za osnivanje samostana strogoga redovničkog opsluživanja dodijelile neplodno i nenastanjeno zemljište dugačko 15 i široko 10 trogirskih vretena, a temeljem papinske bule trogirski biskup Toma Tommasini ovlastio je Milinovića da započne gradnju crkve, zvonika, groblja, dormitorija, kuće i potrebnih radionica. Agilni je dominikanac za taj pothvat zatražio pomoć ne samo od građana Trogira, već i na skupštini svoga reda u Veneciji, a također i od pape.

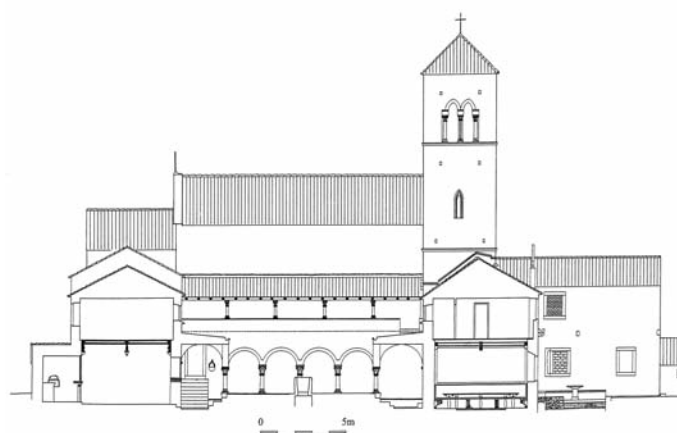
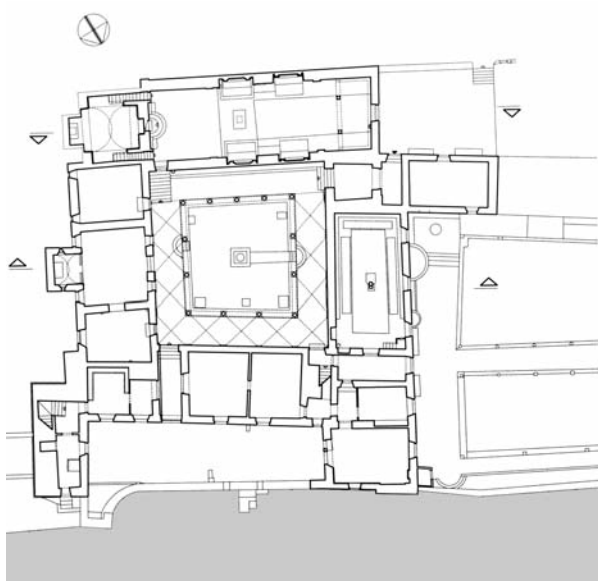
Sredinom 15. stoljeća, uoči smrti Nikole Milinovića (1451.), samostan je bio većim dijelom dovršen. Dominikanci su naselili i nekoliko albanskih obitelji kako bi obrađivali njihove zemlje, pa se po njima obližnje naselje zove Arbanija. Samostanski sklop podignut je na stjenovitoj obali, a na njegovoj zaštićenij, južnoj strani je crkva posvećena sv. Križu, odnosno Uzašašću Kristovu. Izdužena jednobrodna crkva s pačtvorinastom apsidom proteže se cijelom širinom samostanskog sklopa. Pločnik joj je povišen u odnosu na klaustar, a svetište je uzdignuto nad visokom kriptom te je, zajedno sa sakristijom, na razini prvoga kata samostana. Crkva ima jednostavno, naknadno povišeno pročelje, s portalom i

središnjom rozetom u središnjoj osi, reljefnim kamenim križem nad zabatom okvira portala i još jednim kamenim križem vrh sljemena. Apsida je također kasnije znatno povišena, a zazidana su joj dva izdužena prozora. Četvrtasti dio kripe izlazi iz perimetra apsidalnog zida crkve, a prema nekim tragovima može se pretpostaviti da se ondje nalazila starija crkvice uz koju je nastao samostan. Gotovo je svaki učelak ili strana samostanskog sklopa obilježena križem pa tako i vrh zapadnog pročelja *hospicija*, gdje je uzidan zabat predromaničke oltarne pregrade, koji upućuje na ures najranije crkvice.

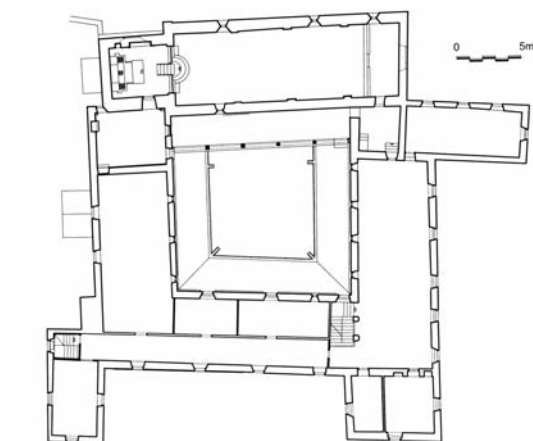
Nad glavnim ulazom u crkvu je polukružna luneta s dvostruko tordiranom vrpcom i listićem na sredini i pri uglovima. S vanjske strane urešena je motivom izmjeničnih zubaca, a na nadvoju teče natpis: VT VICIIS PVRGES MENTEM VIRTVTIBVS ORNES / HANC ADEAS SACRAM PECCATOR SEDVLVS AVLAM. U ispuni lunete je u dubokom reljefu izrađeno *Oplakivanje*, gotovo neprepoznatljivo, a uz donji rub je ostatak natpisa. MCCCCLXXXIX (nije god. 1449., kako navodi Farlati, donoseći ga u kraćoj verziji, već 1499.). Sačuvana je samo godina jer je natpis gotovo u potpunosti osoljen. S. Krsić ga donosi cjelovito: MCCCCLXXXIX T[EMPO]RE P[R]I[OR]ATVS FRATRIS DOMINICI DVODO DE VENETIIS. Sa strana ulaza su dvije jednostavne konzole koje nose kamenu profiliranu okapnicu poput one na ulazu u klaustar trogirskih benediktinki ili nekoć na danas srušenoj crkvi sv. Duha.

Na južnom pročelju crkve četiri su izdužena prozora sa šiljastim lukom, od kojih su dva dijelom zazidana.

Bočni ulaz u crkvu smješten je u blizini kapitula, uz ugao klaustara, u osi njegova istočnog krila koje vodi do hodnika prema moru. Crkva se izdiže za devet stuba iznad razine klaustara, svetište je visoko iznad crkvene lađe, a od bočnih ulaza lijevo i desno od svetišta spuštaju se uskim hodnicima stuba koje vode u kriptu.

Presjek samostana s pogledom na crkvu

Tlocrt samostana sv. Križa, prizemlje i kat

Lađa crkve je nadsvođena. Svod, oslonjen na istaknuti profilirani vijenac, ima presjek blago prelomljenog luka, a raščlanjen je pojasnicama koje počivaju na plitkim pilastrima ukrašenim profilacijom ugaonog štapa. Sa strana se u nišama nalaze oltari.

Prema vizitaciji apostolskoga vizitatora Agostina Valiera iz 1579. godine, glavni je oltar posvećen sv. Križu s prastarom ikonom, lijevi oltar Bogorodici Ružarija, desni sv. Jeleni. Kor crkve vizitator opisuje kao *occlusus muro*. U crkvi je posebice štovano drveno raspelo, djelo Jurja Petrovića, koje je vjerojatno najprije stajalo pod trijumfalnim lukom (*Crucifixo magno in frontispicio*). Nakon što je iz rana Kristovih prokapala krv 1600. godine, samostan sv. Križa postaje jedno od najznačajnijih svetišta Dominikanske provincije Dalmacije, a hodočasnici su se ondje okupljali poglavito na Veliki petak i na Spasovo. Uz raspelo su bila brojna srebrna *ex vota* i sličice slikane na drvu. Pod raspelom su se izlagale gotičke relikvije koje je o. Nikola Milinović prikupio prilikom utemeljenja samostana poput prsta sv. Tome Akvinskoga, prsta sv. Petra Mučenika, ruke sv. Leona biskupa, sv. Ivana Krstitelja, sv. Jone i Danijela te sv. Andrije. Ističe se i križ-relikvijar s nizom *fenestella* s moćima, danas u samostanu sv. Dominika u Trogiru.

Zasigurno je posebno štovana slika Kristova lica, uokvirena srebrnim okvirom s lokulima za relikvije, koju spominje Valier u svojoj vizitaciji. *In quadam tabella edest depicta eleganter facies Salvatoris cum ornamentis ex argendorum vulgaris operis circum circa istam tabulam sunt loculi multi, in quibus reconditae sunt reliquiae Sanctorum.* U tom navodu prepoznajemo sliku Kristova lica uokvirenu moćima koja se danas nalazi u bolskome dominikanskom samostanu, kamo je dospjela iz Splita gdje su prenošene dragocjenosti i iz drugih ukinutih samostana u provinciji. Slika je bliska krugu Jacobella del Fiore, a na Čiovo je vjerojatno stigla iz Venecije, možda iz dominikanskog samostana SS. Giovanni e Paolo.

Korske klupe u crkvi sv. Križa bogato su ukrašene rezbarijama. Ističu se likovi sv. Dominika i sv. Petra Veroneškog, odnosno propeti lav s grbom obitelji Cipiko. Za tu narudžbu možemo vezati legat od 100 zlatnih dukata koji su nasljednici pok. Petra Cipika, sin Koriolan i ostali, samostanu darovali 1467. godine, za vrijeme priora Vincencija iz Zadra. Farlati navodi da je 1592. godine podignut mramorni oltar sa sljedećim natpisom:

CVR HVC? VT MELIVS VIDEAR QVIS TRANSTVLIT? IS QVO
IVSTITIA. ET PIETAS SVNT VBICVNQVE MANET.
QVIS? VENETVM SPLENDOR DELPHINVS. DIC GENVS. AVDI
DELPHINVM. LAETOR. CRESCAT AD ASTRA PIVS.
ANNO SALVTIS M.D.X.C.II.

U natpisu se spominje knez Delfin Dolfino (1590.–1593.) čiji grb, zajedno s grbom kneza Jeronima Minija (1596.–1598.), visi uz trijumfalni luk.

Utemeljitelj samostana o. Nikola Milinović bio je pokopan pred crkvom, a poslije su njegovi ostatci preneseni u grobnicu unutar građevine. Kako nadgrobna ploča nije zatečena u crkvi nad grobnicom, prilikom nedavne obnove prenesena je u kriptu. Na njoj je prikazan ležeći lik pokojnika s rukama prekrženim na prsima. Pod glavom mu je ukrašeni jastuk, odjeven je u dugi plašt, a po rubu ploče teče rustični natpis:

LAPIS · HIC · TEGIT · OSSA · VEN · FR[AT]RIS · NICOLAI ·
MILINOVICH P[R]IM[O] · FVNDA[T]ORIS · AC · P[R]I[OR]IS · /
HVIVSCE · S[AN]CTE · CR[V]CIS · CO[N]VENTVS · QVI · III · YD
· IVLI · MCCCCLI · DIEM · CLAVSIT [SV]VM · EXTREMUM

Zvonik je podignut uz jugozapadni ugao crkve. Masivna puna gradnja s romaničkim reminiscencijama u volumenu i razdjelnom vijencu, na prvom katu služi kao središte komunikacije između samostana i crkve, dok na drugom katu ima samo usku monoforu na sjevernoj strani, a prema zapadu sunčani sat. Tek je treći kat rastvoren sa tri strane biforama

Uzdružni presjek, pogled na sjevernu stranu unutrašnjosti i pročelje samostanskog predvorja

s bogato ukrašenim stupovima i središnjim svežnjastim stupom. Na vrhu je plitki četverostrešni krov.

Lijevo uz crkvu, djelomice u vrtu, je *hospicij* koji je u prizemlju građen poput otvorene lođe. Obnovom južnog zida vrta tlocrt perivoja je nepotrebno rektificiran, čime je izvorna situacija izmijenjena. Hospicij je rastvoren arkadama sa šiljastim lukom koji nose mramorni i kameni polustupovi s ugaonim štapom i jednostavnim polukapitelima s glatkim liščem. Nad prizemljem je dijelom sačuvan drveni tabulat s oslikom na gredama, kvadratnim kasetama uokvirenima letvicama te zrcalima s izrezanim trilobima između krajeva greda. Na letvicama je motiv bijelih rombova na tamnoj podlozi ukrašenih crvenim točkama. Isti motivi pronađeni su na drvenu kasetiranom stropu zadarske katedrale koji se prema sačuvanom ugovoru datira u 1412. godinu. Na katu hospicija bili su četvrtasti prozori zakošenih okvira, a kroz vrata se ulazilo na prvi kat zvonika, gdje je zapravo čvorište raznih smjerova kretanja. Naime, prema jugu se ulazi na crkveno pjevalište, prema sjeveru u zapadno krilo s dormitorijem, a istočna vrata vode u natkriveni trijem klaustura koji je ujedno i šetnica do sakristije i omogućava izlaz na terasu klaustura. Na zapadnom zidu prema vrtu bila su vrata sa šiljastim lukom, a vrh lastavice krova uzidan je predromanički zabat oltarne pregrade s križem i golubicama. Na prizemlju hospicija pred crkvenim pročeljem naknadno su zazidani široki lukovi te u središtu vjerojatno u 18. stoljeću postavljen lučni otvor s bunjatom.

U prizemlju na istočnoj strani klaustura je kapelica ili dvorana kapitula, a zapadno je refektorij. Na ulazu u kapitul je središnji otvor sa šiljastim profiliranim lukom flankiran po jednom monoforom ukrašenom polukapitelima s motivom dijamantnih vršaka, a po rubu luka teče niz izmjeničnih zubaca. Četvrtasta, bačvasto presvođena apsida kapitula ima pregradu s kamenim stupićima povezanim trilobima i ukrašenim dijamantnim vršcima. Na stropu je vrijedan drveni gotički tabulat, oslonjen na kamene konzole i rezbarene drvene podvlake. Grede porubljene tordiranim užetom su obojane izmjenično crvenom i zelenom bojom, oslikane bijelim viticama i cvijećem, a na sredini plavih stropnih kasetata je zvijezda. Na velikim nazidnicama i središnjoj gredi su medaljoni oslikani elegantnim ljudskim likovima u profilu, a na nekima od njih su simboli muke: bič, trnov vijenac, trska, križ, drvene ljestve,

spužva i tri čavla. Desno od kapitula bila je drvarnica, a lijevo praonica za odjeću redovnika. Namjena pojedinih prostorija razvidna je na detaljnom nacrtu Ignacija Macanovića, trogirskoga općinskog inženjera i mjernika, nastalom 1782.–1785. godine, na zahtjev gradskog kneza, pohranjenom u Archivio di Stato u Veneciji. Uz izvorni raspored prostorija u prizemlju, na polukatu i prvom katu donose se opisi i mjere pojedinih prostorija.

Klaustar je rastvoren lukovima i presvođen prelomljenim svodovima. Sa svake strane su četiri stupa s kapitelima ukrašenima u uglu listom s volutom i cvijetom na sredini. Jabuka se javlja u nizu inačica kao ruža, pupoljak, jabuka s reznjevima, koncentrični krugovi, četverolatični cvijet. Samo je na južnoj strani prema crkvi trijem s pet stupova kako bi bili usklađeni s brojem stupova galerije na prvom katu. Sa tri strane klaustura je otvorena terasa s dugim kamenim rigalicama ukrašenima

Drvena tavarnica u kapitalu samostana

Klaustar samostana sa crkvenim zvonikom

lišćem za izlivanje vode. Sred povišena pločnika klaustara je kamena kruna cisterne sa štitovima. Na jednoj je strani golgotaški križ sa simbolima muke: čavlima, kopljem i spužvom. Na drugoj strani je grb obitelji Andreis u obliku štita na uzici. S južne strane klaustara je crkva, a uz uglove sjevernog dijela vode glavne komunikacije: istočni prolaz vodi izravno do mora, iznimno visok kroz visinu prizemlja i polukata te pokriven kasetiranim oslikanim stropom. S istočne strane prolaza je spremište na kojem su bočna elegantna vrata sa štapom zaključena lukom. Tu su bile stepenice za polukat do nekadašnjeg zatvora i zajedničkih prostorija. Komunikacija sa zapadne strane klaustara ostala je na istome mjestu. Tu je zapravo bio glavni ulaz u samostanske prostorije: u prizemlju za refektorij, kuhinju i vrt, šire stepenice vodile su do polukata, gdje se malim lučnim vratima ulazilo u *graner* (žitnicu) te se s podesta račvao ulaz u stubišno krilo prislonjeno na sjeverno pročelje koje je vodilo do dormitorija na prvom katu.

Sa zapadne strane klaustara je refektorij u koji se ulazi iz hodnika koji

vodi prema vrtu. Izdužena je pačtvorinasta oblika s lučnim ulazom na sjevernoj strani, a uz zidove su na tri strane dugi stolovi na kamenim stupovima. Središnja uzdužna greda stropa ukrašena tordiranim užetom dijeli refektorij na dva dijela, a na sredini je pridržava kameni stup s kružnim pilom i kamenicom za vodu s križem. Na južnom zidu nad stolom je drveni rezbareni okvir u kojem se nalazila slika Posljednje večere (50-tih godina 20. stoljeća otučena ili uništena). U uglu pokraj vrata je kamena propovjedaonica za čitanje i molitvu. Prema tragovima zazidanog otvora sa štapom uz povišeno mjesto za čitanje jedna su vrata iz refektorija vodila direktno u vrt. Na pročelju su vidljivi četvrtasti prozori skošenih okvira.

Vrt je podijeljen na dva dijela šetnicom koju je pratila kamena odrina, a na sredini je još jedna poprečna šetnica. U njemu je pronađen i ranoromanički mramorni vijenac s izmjeničnom lozicom koji je pripadao nekoj apisidalnoj ili centralnoj građevini.

Prema moru pročelje samostana imalo je ugaone istake poput kula u kojima je na zapadu bilo predvorje kuhinje, kuhinja i spremište. Taj je dio s jedne strane komunicirao s prostranim vrtom i povrtnjakom, a s druge s manjim dvorištem uz more, gdje su pristajale lađe. Naknadno probijeni otvori u prizemlju i na prvom katu promijenili su izvorni izgled, a uklonjene su i stepenice koje su s razine polukata vodile do prvog kata. Stoga na tom dijelu pročelja nije bilo razdjelna vijenca koji se proteže na razini prvog kata na istočnoj strani, a vrh pročelja na zidanom podnožju je kameno raspelo. Nad Golgotom je križ s krakovima u obliku grana drveta (*Arbor vitae*) koji se kao vidljivi znak izdiže nad čitavim sklopom okrenut prema kopnu i Trogiru. Veliki lučni otvor sa štapom je glavni ulaz koji vodi do klaustara, a mali kvadratni prozori skošenih strana na polukatu pripadaju žitnici. Na katu oko klaustara bilo je dvanaest soba, uključujući knjižnicu na sjeveru s tri duga hodnika (dormitorija), a sobe su bile i u ugaonim krilima.

Sa zapadne strane vrta bilo je spremište za lađe – arsenal kojeg danas više nema, ali je na zidu vrta bio sačuvan prolaz do arsenala. Južno od samostana, uz maslinik bila je manja gospodarska kućica s mlinovima za masline (toč).

U objavljenoj arhivskoj građi navodi se više imena majstora koji su sudjelovali u gradnji crkve i samostana sv. Križa. Godine 1435. zidao je dijelove crkve neki protomagister Stjepan, a u travnju 1439. godine sklopio je šibenski graditelj Ivan Drakanović (*Johannes Drachanovich lapicida de Sibenico*) ugovor s nastojnikom te novogradnje Nikolom Mladinovic, obvezavši se na zidanje kroz vrijeme od pola godine. Godine 1444. obvezao se Dubrovčanin Rado Radmonić da će otići na Čiovo i sa svojim pomoćnikom godinu dana zidati na crkvi dominikanskog samostana. Vjerojatno je to Radosav Radmanović (Radomanović) koji je poslije uz Jurja Dalmatinca radio na dubrovačkim zidinama, u Stonu i Starom Baru. Uz rad na dubrovačkim, kotorskim i barskim palačama, u drugoj polovici 15. stoljeća sudjelovao je na gradnji južnog krila dominikanskog samostana u Dubrovniku.

Sudeći po ugovoru iz listopada 1450. poduzeti su veći radovi. Naime, protomajstor Stjepan Brakuš sklopio je ugovor s priorom Nikolom za popravak čitavog samostana nedugo nakon gradnje. Dogovorena je izrada nekoliko novih vrata, svodova, lukova i pila. Dubrovčanin Ostoja Radosalić zvan Kostur iskušao na gradnji za franjevce u svojem gradu, trebao je izraditi zdenac u klaustaru samostana a 1458. godine je priznao da taj rad nije dovršio, iako je za njega bio isplaćen.

Samostan sv. Križa mogao je primiti dvadesetak redovnika, a u 17. stoljeću u njemu je boravilo šesnaest dominikanaca. Bio je jako središte redovničkog i intelektualnog formiranja mladih redovnika koji su tu bili u novicijatu, obrazovali se u teologiji i filozofiji u bogatoj knjižnici. Samostanu je oporučno ostavio dio svoje knjižnice Trogiranin Fantin della Valle (†1475. u Rimu), koji je obnašao visoke dužnosti u službi

Vatikana. Nakon dolaska Francuza početkom 19. stoljeća samostan se osipa te ostaju samo dva redovnika, a njegov inventar dijelom nestaje. Posljednji dominikanci odlaze 1852. godine. Pred Drugi svjetski rat pod vodstvom sestara dominikanki tu djeluje Misijska kuća antimalarličnog liječilišta za djecu, a od 1957. godine u samostanu je sjedište Župe Žedno–Arbanija.

V. K.

* Samostan je ukinut 1852. godine; crkva je u funkciji, a u samostanu je sjedište Župe.

BIBLIOGRAFIJA: KUKULJEVIĆ 1860., 41; FISKOVIĆ C. 1940., 35; FISKOVIĆ C. 1942., 97, 123–133; FISKOVIĆ C. 1947., 99–100; PETRICIOLI 1979., 13–14; FISKOVIĆ C. 1985., 183–200; KRASIĆ 1991., 79–95; BELAMARIĆ 2001.a, 382; BELAMARIĆ 2001.b, 24.

G/7

SPLIT

SAMOSTAN SV. KATARINE (SV. DOMINIKANA)

Došavši u Split početkom 13. stoljeća, dominikanci su se smjestili na položaju današnje glavne tržnice, istočno od Dioklecijanove palače, gdje i danas imaju samostan sa crkvom. Na tom prostoru je bila i starokršćanska crkva sv. Katarine Djevice i Mučenice koju su dobili za bogoslužje zajedno s dijelom okolnoga nadbiskupskog vrta, ali se od stanja iz srednjega vijeka više ne vidi ništa. O cjelini samostana svjedoči samo nekoliko crteža i planova Splita s okolicom, uglavnom iz 16. i 17. stoljeća. Na svima je građevni sklop prikazan shematski, tako da nam ne mogu pomoći u rekonstrukciji njegova izgleda prije rušenja sredinom 17. stoljeća. Najdokumentarniji crtež, djelo Padovanca Angela degli Oddi 1584. godine, prikazuje u perspektivi crkvu sa zvonikom i samostan s njegove jugoistočne strane. Interpretacijom toga crteža kao i rijetkih, veoma škratih povijesnih podataka iz godine 1448. o gradnji kapele sv. Katarine u crkvi te na temelju podataka u registima Rajmunda de Capua iz 1394. i Salva Gasette iz 1481. godine, moguće je barem u obrisu predočiti odnose između crkve, samostana i klaustura te položaj zvonika, kapele i sakristije.

Crkva je bila jednobrodna, s apsidom na istoku, a s njezine jugoistočne strane izgrađen je samostan od četiri jednokatna krila koja su zatvarala dvorište s klaustrom. Zvonik je bio uz krajnji istočni dio južnog zida crkve, tako da je svojim tlocrtom ulazio u samostanski sklop. U prizemlju svakoga samostanskog krila može se pretpostaviti trijem od pet polukružnih arkada. Prema navodima ugovora sklopljenoga između Andrije Alešija i dominikanaca godine 1448. o gradnji kapele sv. Katarine, radi koje je majstor trebao probiti zid po sredini crkve ispod spavaonica, kapela je bila s južne strane, u prostoru izvan jednobrodne crkve. Sakristija se zacijelo nalazila južno uz apsidu, kao što je to bilo uobičajeno, a u prizemlju sjevernoga samostanskog trakta. Takav položaj sakristije objašnjava i zapis iz godine 1481., u kojem se spominje da je fra Albert Georgius, premješten iz Barlette u Split, dobio u samostanu sobu – posljednju iznad sakristije prema zapadu.

Krajem 15. i početkom 16. stoljeća Turci su se sve češće zalijetali i u splitsku okolicu. Padom Klisa godine 1537. i Splitu je zaprijetila neposredna opasnost, a kasniji tursko-mletački ratovi, naročito Kandijski (1645.–1669.), blizina granice i zastarjelost gradskoga obrambenog sustava učinili su nužnom gradnju baroknih zidina. Do 1670. godine nastojanjem generalnog providura Dalmacije A. Bernarda, zapovjednika pješadije u Dalmaciji C. Gonzage i njihovih nasljednika izgradili su se bastioni i kortine uokolo grada. Zbog mogućnosti utvrđivanja

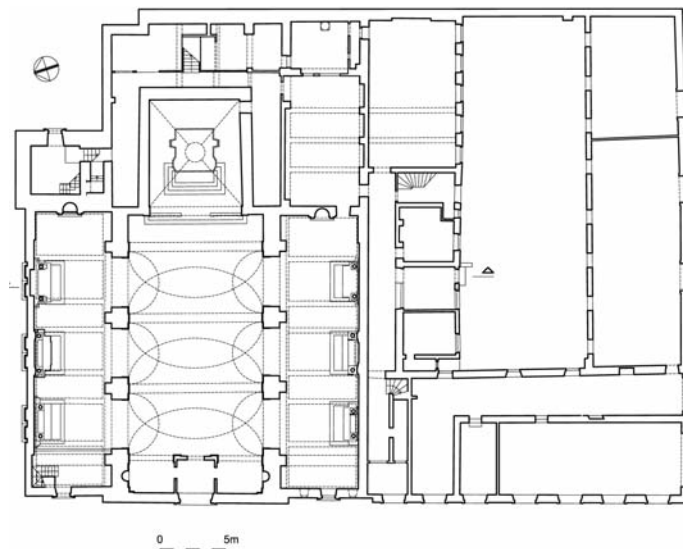
Pročelje crkve i samostana sv. Dominika

neprijateljske vojske u samostanu, upravitelji grada su odlučili čitav dominikanski sklop spraviti sa zemljom, a kamenje poružene crkve i samostana upotrijebiti za gradnju baroknih bastiona i dovršetak gradnje

tvrdave Gripe. O tome je 30. svibnja 1658. godine zapovjednik Splita i Trogira Franjo Orio izdao splitskim dominikancima potvrdu u kojoj se navodi da se do temelja moralo srušiti njihovo sjedište "... koje je bilo jedno od najudobnijih, a također po ljepoti i građevinskoj umjetnosti najdotjeranije u provinciji".

Kada je minula turska opasnost, dominikanci 1666. godine zamoliše mletački senat da im dopusti izgraditi samostan i crkvu na starome mjestu. To im bijaše uslišano te je sklop podignut do 1682. godine, kako svjedoči natpis na latinskom jeziku postavljen s unutarnje strane zapadnoga zida crkve.

Za razdoblje od druge polovice 17. do sredine 19. stoljeća sačuvani su brojni crteži, bakrorezi, grafike Splita, na kojima je prikazan crkveno-samostanski kompleks, izrađeni od stranih, francuskih, talijanskih i austrijskih vojnih inženjera, kartografa, crtača, ali i onih domaćih. To su slika iz 1688. na matrikuli bratovštine sv. Dujma, pogled na Split s juga

Tlocrt crkve sa samostanom i dvorištem